

Obsah

Úvod	7
1. Zhodnocení historie i současného stavu logopedie	9
1.1 Vývoj logopedie v oblasti lékařských věd	9
1.2 Podíl společenských věd na budování logopedie	10
1.3 Logopedie jako pedagogický obor	10
1.4 Vytváření vědního oboru logopedie	11
1.5 Zhodnocení stavu logopedie v zahraničí a v České republice	13
2. Komunikační schopnosti člověka a narušení komunikačních schopností, komunikační interakce matka - dítě	17
2.1. Vymezení pojmu komunikace, komunikační schopnosti	17
2.1.1 Verbální komunikace	17
2.1.2 Neverbální komunikace	18
2.2. Narušená komunikační schopnost	19
2.3. Učení novorozence	19
2.4. Komunikační interakce matka - dítě	20
3. Dítě s dětskou mozkovou obrnou a jeho komunikační schopnosti	25
3.1. Dětská mozková obrna	25
3.1.1 Etiologie a formy DMO	26
3.1.2 Projevy DMO	29
3.2. Psychomotorický vývoj zdravých dětí a zvláštnosti vývoje dětí s DMO	31
3.2.1 Novorozenec a kojeneček	32
3.2.2 Batole	33
3.2.3 Dítě předškolního věku	35
3.3. Vývoj řeči u dětí zdravých a dětí s DMO	36
3.3.1 Vývoj řeči z logopedického hlediska - přehled stadií v ontogenezi dětské řeči	36
3.3.2 Vývoj řeči u dětí s DMO	44
3.4. Poruchy komunikačních schopností u dětí s DMO	46
3.4.1 Poruchy polykání	50
3.5. Dysartrie - nejtýpější porucha komunikační schopnosti u dětí s DMO	51
3.5.1 Vymezení termínu a výskyt poruchy	51
3.5.2 Etiologie a klasifikace dysartrie	53
3.6. Diagnostika narušené komunikační schopnosti u dětí s DMO	57

3.7	Terapie u dětí s DMO (možnosti rozvíjení hybnosti a řeči)	59
3.7.1	Zásady pro rozvoj hybnosti a řeči	63
3.7.2	Alternativní komunikační způsoby	64
3.8	Možnosti edukace dětí s DMO	66
4.	Raná výchovná péče o postižené a postižením ohrožené děti	67
4.1	Rodina s postiženým dítětem	67
4.1.1	Reakce rodičů při zjištění postižení dítěte	67
4.1.2	Poskytnutí včasné odborné pomoci rodině postiženého dítěte	69
4.2	Raná podpora (včasná intervence)	69
4.2.1	Teoretická východiska, která vyústila v založení služeb a programů rané péče	70
4.2.2	Poskytování služeb rané péče v České republice	71
4.2.3	Raná péče ve Spolkové republice Německo	73
4.2.4	Úloha logopeda při rané podpoře	77
5.	Rozvíjení komunikačních schopností u postižených dětí (s DMO) v raném věku	81
5.1	Kazuistiky	81
5.2	Dětské denní rehabilitační stacionáře	86
5.3	Speciální mateřské školy a SPC	88
6.	Možnosti stimulace preverbálních i verbálních schopností vývojově postižených dětí (s DMO), využití v poradenské činnosti pro speciální pedagogy i rodiče	99
	Závěr	107
	Seznam použité literatury	109
	Jmenný rejstřík	115
	Věcný rejstřík	117
	Shrnutí	121
	Summary	123